

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP op donderdag 8 februari 2024

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan (VO) als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Jonkman, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen

Voortgang NPC

Het bestuur licht toe dat de Pensioenkamer op 15 december een hoofdlijnenresultaat heeft bereikt. Het is nu aan het bestuur de evenwichtigheid van het resultaat te beoordelen en hierin heeft het VO een belangrijke rol. Evenwichtigheid is een belangrijk onderdeel voor het VO om uiteindelijk het bestuur te kunnen adviseren over het invaarbeveluit.

Daarnaast memoreert het bestuur dat de uitkomsten van het nieuw uitgevoerde risicopreferentie-onderzoek (RPO) geïnterpreteerd worden. Deze uitkomsten vormen samen met de fondsenkenmerken en wetenschappelijke inzichten de basis voor de risicohouding. Het VO wordt op 22 februari in een informatieve sessie hierover geïnformeerd en het onderwerp wordt op 29 februari in de overlegvergadering besproken¹.

Gemeld wordt dat een delegatie van het bestuur met de werkgroep NPC van het VO heeft gesproken over het doorlopen samenwerkingsproces de afgelopen periode. Hierbij is de werkafpraak gemaakt dat de werkgroep een inventarisatie zal maken van vraagstukken die steeds blijven terugkeren om hier met het bestuur het gesprek over te voeren.

Ook meldt het bestuur dat sociale partners bezig zijn met het opstellen van het transitieplan. Dit plan wordt na vaststelling ter beschikking gesteld met het oog op het hoorrecht. Op basis van de gedane suggesties is de communicatie op de ABP-website verhelderd. Hoewel het hoorrecht de verantwoordelijkheid van sociale partners is, hecht het bestuur waarde aan een serieus hoorrecht en optimale ondersteuning.

Als laatste stelt het bestuur dat het proces met APG op koers ligt opdat ABP in 2027 over kan gaan op het nieuwe pensioenstelsel. Het datadossier is hierbij van belang en ABP is nauw betrokken bij het transitieplatform waarin alle vraagstukken die in de sector naar voren komen, worden geadresseerd en opgelost. Al deze onderdelen worden met het VO besproken.

Het VO memoreert dat een leerpunt uit het adviestraject rondom de Premie- en indexatienota was dat het VO eerder in bij het proces betrokken zou moeten worden. Het VO onderstreept dat dit ook van belang is bij het onderwerp evenwichtigheid, waarop het bestuur aangeeft het VO optimaal te willen meenemen in het proces voordat er definitief een besluit wordt genomen.

Op de vraag van het VO over het Amendement Palland² en waarom deze juridisch niet zou kloppen, stelt het bestuur dat het amendement onvoldoende duidelijk was om andere artikelen uit te leggen en dat er zelfs sprake kon zijn van tegenspraak met andere wetsartikelen. Nu is onderzocht hoe het amendement met de oorspronkelijke wetsartikelen in lijn kan worden gebracht.

¹ Het bestuur kan de risicohouding pas definitief vaststellen na overleg met het VO. Om die reden vond er op 29 februari een extra overlegvergadering tussen VO en Bestuur plaats.

² Het is de wens van sociale partners om ingegane uitkeringen met een uniform percentage aan te passen. Daarvoor is vorig jaar het Amendement Palland aangenomen, dat een collectieve uitkeringsfase in de solidaire premiereregeling mogelijk maakt.

Het VO meldt ook een normenkader besproken te hebben. Op het voorstel van het VO om dit kader te betrekken in de besprekingen over evenwichtigheid, reageert het bestuur positief en stelt voor dit nader met de werkgroep NPC van het VO te bespreken.

Op de vraag van het VO over het delen van het transitieplan, bevestigt het bestuur dat het concept-transitieplan naar de Vereniging van Gepensioneerden gaat en pas definitief wordt vastgesteld na afronding van het hoorrecht. Daarna volgt de achterbanraadpleging van sociale partners. Het concept-transitieplan is sinds 6 maart ook op de website van ABP te vinden.

Adviesaanvraag reglement auditcommissie en het bestuursreglement

Het reglement van de auditcommissie (AC) en het bestuursreglement worden periodiek geactualiseerd. Daarnaast is de werkwijze van het werken in het Omgekeerd Gemengd Model (OGM) in de reglementen verankerd.

Reglement auditcommissie

Het VO onderstreept de belangrijke positie van de auditcommissie. De positie ervan is met het positieve advies van het VO over het OGM in het verleden bevestigd.

Het VO vindt dat er een gevoeligheid in het model zit, waarbij het niet-uitvoerend bestuur (NUB) toezicht houdt op het Uitvoerend Bestuur (UB) maar ook op zichzelf. In deze context is de rol van de auditcommissie, en met name de externe leden, belangrijk. Het VO stelt dat de voorgestelde wijziging deze rol tekstueel lijkt af te zwakken.

Hierop geeft het bestuur aan dat de wijziging voortvloeit uit het feit dat de werkwijze binnen het OGM zich heeft uitgekristalliseerd. Daarom wordt het reglement in overeenstemming gebracht met de huidige manier van werken. Zo was bij de start van het OGM, de onafhankelijk voorzitter per definitie ook voorzitter van de AC. Destijds heeft het VO aangegeven dat het wenselijk was die rollen te splitsen. De wens van het bestuur is niet om de AC minder sterk te maken. De AC is ondersteunend aan het intern toezicht en het is niet de bedoeling dat de AC in plaats van het NUB toezicht houdt, daar ziet DNB ook op toe. De toezichtsrol kan daarnaast niet worden vervuld door iemand die niet is getoetst door DNB en de externe leden zijn geen medebeleidsbepaler en kunnen derhalve geen toezichtrol hebben.

Daarnaast licht het bestuur toe dat het wenselijk is een NUB-lid voorzitter te maken van de AC opdat de AC-voorzitter de inbreng van de AC met de juiste scherpte kan inbrengen in de vergadering van het NUB. Dit is anders niet mogelijk omdat de AC-leden niet in het NUB zitten.

Het VO wijst erop dat in het gewijzigde reglement staat dat het AC 'op verzoek' een toets kan uitvoeren op het gehouden toezicht. Aanvankelijk kon de AC deze toets altijd uitvoeren. Daarnaast wordt in de wijziging voorgesteld dat de AC alleen toegang heeft tot de informatie die noodzakelijk wordt geacht, in plaats van alle informatie.

Hierop geeft het bestuur aan dat de AC gevraagd of ongevraagd observaties kunnen inbrengen maar dat men wil voorkomen dat de AC zelf een toezichtrol gaat vervullen. De bedoeling is dat de AC het NUB ondersteunt in het houden van toezicht. Wat betreft het tweede punt, geeft het bestuur aan dat de AC in de feitelijke situatie toegang heeft tot alle informatie die het NUB heeft, met uitzondering van vertrouwelijke informatie zoals personeelsaangelegenheden. Met de wijziging wordt het reglement afgestemd met de werkelijkheid.

Op de vraag van het VO over wat precies de rol is van de AC, gegeven het feit dat de AC zich niet met het toezicht mag bezighouden, zegt het bestuur dat de AC een adviesrol vervult. Dit houdt in dat zaken kunnen worden ingebracht, maar dat degene aan wie advies wordt uitgebracht, bepaald wat ermee wordt gedaan. De kracht is dat adviezen worden neergelegd en het NUB hier een terugkoppeling op geeft. Daarnaast kijkt de sleutelfunctiehouder Risicobeheer mee op de governance en de onafhankelijk voorzitter heeft ook een rol. De externe leden brengen vanuit hun expertise een externe blik en dat maakt het toezicht van het NUB sterker en kritischer.

Naar aanleiding van de bespreking over het AC-reglement constateert men dat een aantal zaken nog niet duidelijk onderbouwd zijn. Het AC-reglement wordt verder in commissieverband besproken waarbij de bespreking specifiek zal focussen op de checks & balances in het OGM. Daarna zal het voorstel om het AC-reglement te wijzigen terugkomen in het gehele VO.

Bestuursreglement

Het VO vraagt of in het reglement voldoende geborgd is dat UB-leden zich terugtrekken uit de besprekingen in de HR-commissie wanneer over de eigen arbeidsvoorwaarden gesproken wordt. Het bestuur reflecteert dat er veel HR-onderwerpen binnen ABP spelen en dat het daarom belangrijk is dat er leden van het UB aansluiten bij deze

commissie. De opmerking van het VO wordt meegenomen.

Op de vraag van het VO om in het reglement te vermelden hoeveel NUB-leden er maximaal zitting kunnen nemen in de HR-commissie, stelt het bestuur dit te zullen opnemen in het reglement, zodanig dat er ten minste drie NUB-leden zitting nemen in de HR-commissie. Daarnaast wordt er een alinea toegevoegd waarin vermeld wordt dat zodra er in de HR-commissie zaken worden besproken die het UB betreffen, de UB-leden geen deel uitmaken van de vergadering.

Gezien de toezeggingen van het bestuur adviseert het VO positief op het bestuursreglement.

Voortgangsreactie bestuur op aanbevelingen VO

In het jaarverslag 2022 zijn de bevindingen en aanbevelingen van het VO opgenomen. Het bestuur heeft in de overlegvergadering van 26 april 2023 toegezegd om inhoudelijk te reageren op deze aanbevelingen en hierover met het VO in gesprek te gaan. Op 28 september 2023 heeft het bestuur een eerste voortgangsreactie gegeven. De tweede voortgangsrapportage ligt voor tijdens de vergadering van 8 februari 2024.

Het VO meldt verheugd te zijn over de voortgang in de rapportage. De rapportage vermeldt dat er nieuw beleid geïmplementeerd is bij APG om aantoonbaar te voldoen aan wet- en regelgeving. De vraag van het VO is of APG nu aantoonbaar compliant is aan de Wwft. Het bestuur bevestigt dit.

Het VO brengt naar voren dat het belangrijk is dat het bestuur, in de communicatie over het NPC, ook communiceert over eventuele risico's. Daarnaast is het zaak dat helder gecommuniceerd wordt over de uitwerking van het nieuwe duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid (DVB) en de nieuwe insluitingscriteria en de eventuele gevolgen voor het rendement. Hierop meldt het bestuur dat communicatie over het nieuwe stelsel zich voornamelijk beperkt tot generieke communicatie. Over de ABP-regeling kan nog niet worden gecommuniceerd omdat dit nog bij sociale partners ligt. De kernboodschap van de communicatie is dat de pensioenen meer stijgen als het economisch goed gaat maar dat ook eerder sprake is van een daling als het economisch minder goed gaat. In het nieuwe stelsel worden er buffers ingebouwd die een daling tot op zekere hoogte kunnen opvangen. Het bestuur stelt voor om een kennissessie te organiseren met een delegatie van het VO om in te gaan op de communicatie rondom het NPC.

Het VO memoreert betrokken te zijn bij het RPO en dat het suggesties heeft kunnen doen wat betreft de vraagstelling van het onderzoek, maar dat de tijdslijnen zeer kort waren. Het bestuur bevestigt dit en stelt dat het verheugd was met de feedback van het VO en nog zaken heeft aangepast en verduidelijkt. Op 29 februari worden de uitkomsten van het RPO met het VO besproken en zal ook het DVB-beleidsdocument besproken worden. Daarbij zullen de insluitingscriteria worden toegelicht, meldt het bestuur.

Op de vraag van het VO naar de nieuwe insluitingscriteria voor andere categorieën dan ontwikkelde markten, meldt het bestuur dat op basis van dezelfde criteria naar bedrijfsobligaties en andere categorieën wordt gekeken. De planning van de invoering van de nieuwe criteria voor de andere categorieën wordt in de toelichting aan het VO meegenomen.

Integraal datakwaliteitsplan (IDKP)

Om de aansturing vanuit ABP op alle activiteiten t.a.v. datakwaliteit richting invaren goed in te richten, is door ABP aan APG de opdracht gegeven voor een integraal datakwaliteitsplan, dat de verschillende APG programma's en lijnactiviteiten rondom datakwaliteit samenvoegt. Het VO wordt hierover geïnformeerd tijdens de overlegvergadering.

Het bestuur meldt dat de aansturing van alle activiteiten t.a.v. datakwaliteit richting invaren sinds oktober 2023 binnen APG integraal worden opgepakt. Dit betekent dat er een integrale planning is opgesteld, waarover integraal gerapporteerd wordt door één eindverantwoordelijke op directieniveau van APG. De belangrijkste pijlers van het integrale plan bestaan uit betere aansturing en een robuuste planning die rekening houdt met eventuele tegenvallers zodat de tijdlijn richting invaren niet in geding komt.

Het VO stelt dat pensioenhistorie van belang is. Gegevens worden aangeleverd door de werkgever en in gevallen met een complexe pensioenhistorie is het mogelijk dat bepaalde data niet overeenkomen met de werkelijkheid. De vraag hierbij is wat het handelingsperspectief is als blijkt dat de pensioenhistorie significant anders blijkt te zijn. Hierop geeft het bestuur aan dat ABP /APG zelf veel data-analyses doen om mogelijke fouten tijdig te vinden en dat in veel gevallen deze fout hersteld kan worden. In het uiterste geval kan het mogelijk zijn om te vragen aan deelnemers of gegevens kloppen. Ook wordt bij communicatie aan deelnemers gevraagd om de gegevens te controleren. Zo wordt bijvoorbeeld op de jaarlijkse UPO aan deelnemers gevraagd contact op te nemen als ze van mening zijn dat gegevens niet kloppen.

Het VO brengt naar voren dat uit een onderzoek onder gegevensverwerkende organisaties is gebleken dat er nogal wat fouten zitten in die administraties. Daarbij wijst het VO erop dat het ook van belang is dat de bestaande administratie, los van de Wtp, op orde is. Een vergissing met een datum kan namelijk al consequenties hebben voor de uitkering. Het bestuur geeft aan dat het uitgangspunt is om fouten te voorkomen. Hiertoe staat ABP in contact met werkgevers en partijen zoals UWV en SVB. Al doen ABP en APG veel aan invoercontroles en wordt uitgegaan van erkende bronnen als de BRP, ABP en APG blijven afhankelijk van de kwaliteit van de juistheid van de aangeleverde gegevens.

Het bestuur stelt dat in het verleden werd nagegaan of de gegevens van een deelnemer op pensioendatum op orde waren. Nu moeten de data van alle deelnemers op 1 januari 2027 op orde zijn. ABP staat hiertoe in nauw contact met APG.

Het VO vraagt wat er gebeurt als een deelnemer na de transitie constateert dat gegevens fouten bevatten. De vraag is of en op welke manier die fouten kunnen worden hersteld. Er bestaat altijd de mogelijkheid om fouten na de transitie te herstellen maar getracht wordt dat te voorkomen.

Op de vraag van het VO naar de financiële herstel mogelijkheden na invaren, meldt het bestuur dat in de reserve operationele kosten rekening is gehouden met fouten met financiële consequenties na invaren.

Notulen overlegvergadering Bestuur met VO van 30 november 2023

Het verslag wordt vastgesteld met inachtneming van een beperkte wijziging.

Jaarplan Algemeen Bestuur 2024

In januari van dit jaar heeft het bestuur het jaarplan over 2024 vastgesteld. Conform de werkafspraken tussen VO en bestuur geeft het bestuur inzicht in de bestuurlijke jaaragenda. In het jaarplan zijn de producten beschreven waarover besluitvorming in het bestuur plaatsvindt en of het onderwerp adviesplichtig is aan het VO.

Het VO bedankt het bestuur voor het overzicht en constateert dat sommige activiteiten verder reiken dan een jaar en dat de rol van het VO soms pas later aan bod komt. Het VO heeft de behoefte om een overzicht te zien vanuit het eigen perspectief zodat het VO zijn werkzaamheden daarop kan richten. Toegezegd wordt dat het secretariaat dit overzicht zal opstellen.

Rondvraag en sluiting

Het VO bedankt het bestuur voor de informatieve sessies over de nieuwe insluitingscriteria en private equity en meldt dat er schriftelijk vragen naar het bestuur gestuurd zullen worden. Gevraagd wordt daarnaast of er voor de vergadering van 29 februari schriftelijke informatie komt over de nieuwe insluitingscriteria.

Het bestuur bevestigt dat die informatie wordt verstrekt op het niveau dat die kan worden gepubliceerd, zonder mogelijk marktgevoelige informatie.

Op de vraag van mevrouw Alofs, **FNV/ACOP**, of er al iets bekend is over de opvolging van mevrouw Dijkhuis, meldt het bestuur dat is gestart met de procedure om te zoeken naar structurele invulling van de vacature.

Mevrouw Blackwell, **FNV/ACOP**, vraagt hoe ABP omgaat met klachten van deelnemers over specifieke beleggingen. Er is een schrijfactie gestart rond investeringen in Israël en de vraag is wat het beleid is voor communicatie met de deelnemers en of ze tijdig een inhoudelijke reactie kunnen verwachten. Het bestuur geeft aan dat ABP een formeel klachtenbeleid met procedures kent dat ook toeziet op de reactietermijn. Voor deze actie geldt hetzelfde; klachten worden adequaat beantwoord en er wordt serieus mee omgegaan. Indien het gaat om een massale klacht, gaat dat gepaard met wat meer verwerkingstijd.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen en sluit de vergadering,